

Guia de solvència tècnica i gestió ambiental

Gener 2020

ÍNDIX

1. INTRODUCCIÓ	2
2. QUAN INTRODUIR CRITERIS DE SOLVÈNCIA AMBIENTAL	3
2.1. Condicions ambientals en l'objecte del contracte	3
2.2. Tipus de contractes	3
2.3. Idoneïtat de requerir solvència ambiental	4
3. QUINS CRITERIS DE SOLVÈNCIA AMBIENTAL SOL·LICITAR	4
3.1. Contractes en zones ambientalment sensibles	5
3.2. Contractes de gestió de serveis públics amb implementació o manteniment d'un sistema de gestió ambiental o d'una ecoetiqueta	6
3.3. Contractes que interactuen amb sistemes de gestió ambiental existents	7
3.4. Contractes on el propi objecte té caràcter ambiental	7
3.5. Contractes que poden tenir impactes ambiental en la seva execució	8
3.6. Consideracions respecte l'acreditació de les mesures de gestió ambiental	9
4. ELS REQUISITS DE SOLVÈNCIA AMBIENTAL EN UN COP D'ULL	11
ANNEX: ELS SISTEMES DE GESTIÓ AMBIENTAL	14

1. Introducció

La Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic (LCSP), per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les directives europees 2014/23/UE i 2014/24/UE, es caracteritza pel reconeixement explícit del paper clau que la contractació pública té per aconseguir els objectius de la Unió Europea d'un creixement intel·ligent, sostenible i integrador.

Segons la LCSP (Preàmbul III), el nou sistema legal de contractació pública:

[...] tracta d'aconseguir que s'utilitzi la contractació pública com a instrument per implementar les polítiques, tant europees com nacionals, en matèria social, mediambiental, d'innovació i desenvolupament, de promoció de les pimes i de defensa de la competència. Totes aquestes qüestions es constitueixen com a veritables objectius de la Llei [...]

Més encara quan l'article 1 estableix que:

3. En tota contractació pública s'han d'incorporar de manera transversal i preceptiva criteris socials i mediambientals sempre que tinguin relació amb l'objecte del contracte, en la convicció que la seva inclusió proporciona una millor relació qualitat-preu en la prestació contractual, així com una major i millor eficiència en la utilització dels fons públics.

La importància dels aspectes ambientals ja iniciada en la legislació anterior, es reforça i adquireix caràcter pràcticament obligatori amb la nova normativa.

Un dels apartats on es poden introduir aquests consideracions ambientals és a la solvència tècnica i professional de les persones o empreses licitadores. Pel seu caràcter exloent, la incorporació de criteris de solvència és una qüestió a mirar amb detall i mereix un tractament específic. Per això es va fer la guia precedent i per això ara es fa aquesta, amb els objectius de:

- **Revisar** aquests aspectes tenint en compte el nou enfocament estratègic de la contractació pública i la importància de tenir en compte els aspectes ambientals durant tot el cicle de vida dels béns, obres i serveis contractats.
- **Actualitzar** les directrius en relació amb **quan introduir criteris de solvència ambiental i quins criteris sol·licitar**, ja siguin en relació amb la gestió ambiental o amb la resta de possibilitats que ofereix la LCSP.

2. Quan introduir criteris de solvència ambiental

2.1. Condicions ambientals en l'objecte del contracte

En general, «la legislació sobre contractació pública no disposa que han de comprar els poders adjudicadors sinó com ho han de comprar»¹.

Els poders adjudicadors poden contractar solucions amb qualitat ambiental de manera que la variable ambiental formi part de l'objecte de contracte. De fet, com s'ha esmentat anteriorment, amb la LCSP això s'hauria de fer en tota contractació pública.

Aquesta qualitat ambiental s'ha de definir en els plecs de contractació en terme d'especificacions tècniques, criteris d'adjudicació i/o condicions especials d'execució concretes i, en funció de la seva importància i característiques, pot ser necessari incloure condicions de solvència per garantir la capacitat tècnica i professional de les licitadores de complir amb els requeriments ambientals establerts.

La inclusió de requeriments ambientals no té perquè comportar la inclusió de criteris de solvència ambiental, per exemple, si es defineixen especificacions tècniques dels productes a utilitzar durant el contracte o criteris de valoració de millora ambiental. Però **la inclusió de condicions de solvència ambiental sí que requereix que s'hagin definit als plecs prescripcions obligatòries de caràcter ambiental**. No es justificaria demanar solvència ambiental si al plec no hi ha cap prescripció obligatòria al respecte.

2.2. Tipus de contractes

D'acord amb les diferents modalitats contractuals incloses a la LCSP (Art. 13 a 18) i els mitjans d'acreditació de la solvència tècnica i professional de les licitadores per a cadascuna d'elles (Art. 88 a 91), la LCSP només esmenta de manera explícita els aspectes ambientals en la possibilitat d'exigir les mesures de gestió ambiental que la licitadora pot aplicar en executar el contracte; i això en tots els tipus de contractes excepte en els de subministraments (Art. 89).

Article 88. Solvència tècnica en els contractes d'obres.

d) En els casos adequats, indicació de les mesures de gestió mediambiental que l'empresari pot aplicar en executar el contracte.

Article 90. Solvència tècnica o professional en els contractes de serveis.

f) En els casos adequats, indicació de les mesures de gestió mediambiental que l'empresari pot aplicar en executar el contracte.

Article 91. Solvència tècnica o professional en la resta de contractes.

L'acreditació de la solvència professional o tècnica en contractes diferents dels d'obres, serveis o subministrament es pot fer pels documents i mitjans que indica l'article anterior.

No obstant això, en funció de les característiques ambientals de l'objecte del contracte, consideracions ambientals també es poden incloure en altres criteris de solvència habituals com:

- L'experiència en serveis o treballs efectuats de la mateixa o similar naturalesa que els que constitueixen l'objecte del contracte (Art. 88.1.a), 89.1.a), 89.2, 90.1.a), 91).

¹ ¡Compras ecológicas! Manual sobre la contratación pública ecológica. Comisión Europea. 2005.

- La formació i experiència de les persones responsables i personal tècnic encarregat d'executar el contracte, sempre que no s'avaluïn com un criteri d'adjudicació (Art. 88.1.b) i c), 89.1.b), 90.1.b) i e), 91).
- La maquinària, el material i l'equip tècnic de què es disposa per a l'execució dels treballs contractats (Art. 88.1.f), 90.1.h), 91).
- Les instal·lacions, mesures i sistemes de gestió de la cadena de subministrament que pot aplicar per garantir la qualitat i requisits en executar el contracte (Art. 89.1.c) i g), 90.1.c), 91).

Per tant, en la mesura que aquests criteris es defineixin en termes ambientals, en tots els tipus de contractes que preveu la LCSP -obres, serveis, subministraments, concessions i mixtos-, es poden aplicar criteris de solvència de caràcter ambiental.

2.3. Idoneïtat de requerir solvència ambiental

Tal i com recull la LCSP (Art. 74), els requisits de solvència han d'estar vinculats a l'objecte del contracte i ser proporcionals a aquest, és a dir, ajustats a les especificacions del contracte, incloent el valor econòmic i el risc ambiental², el que en la LCSP s'esmenta com a «casos adequats».

Amb el marc legal anterior la definició dels «casos adequats» podia semblar més complicada de justificar però amb la LCSP és més senzill en tant que els criteris ambientals s'han d'incorporar en tota contractació pública per fer un ús eficient dels fons públics i contribuir a la consecució de les polítiques ambientals (de canvi climàtic, qualitat de l'aire, ús eficient dels recursos naturals, minimització i gestió de residus, salut, etc.).

De fet, tot i que la LCSP manté la referència als «casos adequats» en relació amb les mesures de gestió ambiental a aplicar durant el contracte i per a tots els tipus de contractes excepte els de subministrament, la Directiva 2014/24/UE ja no fa aquesta distinció entre tipologies contractuals ni fa esment a «casos adequats» donant un tracte igualitari a aquest criteri en relació amb la resta de possibles criteris de solvència i a la importància de la proporcionalitat en tots ells.

Tenint això en compte, i per donar resposta a aquest caràcter instrumental de la contractació pública tot assegurant la relació amb l'objecte del contracte i la proporcionalitat dels requisits de solvència, a l'apartat 3 d'aquesta Guia es recullen directrius per ajudar als responsables de la contractació a l'hora de definir criteris de solvència de caràcter ambiental, tant de gestió ambiental com de la resta de possibilitats que permet la LCSP.

3. Quins criteris de solvència ambiental sol·licitar

Com s'ha esmentat anteriorment, els criteris de solvència de caràcter ambiental poden fer referència no només a les mesures de gestió ambiental a aplicar durant l'execució del contracte sinó que també poden referir-se a altres aspectes de solvència «tradicionals» relacionats amb l'experiència, la formació del personal o els mitjans necessaris per executar el contracte. L'ús d'un o altre dependrà de l'objecte del contracte i de la proporcionalitat del criteri respecte a aquest.

A continuació es recullen **algunes directrius per definir criteris de solvència de caràcter ambiental i possibles criteris de solvència i documentació acreditativa a especificar en cada**

² Adquisiciones ecológicas. Manual sobre la contratación pública ecológica. 3ª edición. Unión Europea, 2016.

cas a incloure als plecs administratius ja que, com recull la LSCP, cal que aquests estiguin clarament definits en l'anunci de la licitació.

En cada cas, s'han inclòs exemples il·lustratius per facilitar la comprensió. A la resta de guies de compra pública verda de la Generalitat³ també es poden trobar altres exemples.

3.1. Contractes en zones ambientalment sensibles

Quan l'execució del contracte es realitzi en una zona sensible des del punt de vista ambiental que requereixi una especial protecció ambiental -en general (per exemple en un espai natural protegit) o en un àmbit concret (per exemple en una zona d'especial protecció de la qualitat de l'aire o dels nivells de soroll)- es podran exigir criteris de solvència ambiental per assegurar la protecció d'aquests aspectes ambientals.

La qualitat de «zona ambientalment sensible» vindrà donada per l'existència d'alguna normativa, regulació, política o pla específics que estableixi els aspectes ambientals de protecció concrets.

Quan el contracte afecti a varis aspectes ambientals i la protecció hagi de ser general, la solvència pot fer referència a tota l'activitat i a les mesures de gestió ambiental que es podran aplicar en l'execució per reduir l'afectació ambiental.

Quan la protecció sigui per un aspecte concret (soroll, qualitat de l'aire, protecció de la capa d'ozó, etc.) la solvència pot fer referència a la maquinària, procediment i/o formació per minimitzar l'impacte sobre l'aspecte ambiental concret.

Si es contracta la construcció d'un pont en un espai natural dins del Pla d'Espais d'Interès Natural i es vol afectar el mínim l'espai:

- Als plecs s'hauran de definir les condicions especials d'execució del contracte que redueixin l'afectació de la zona (com el no vessament d'aigües residuals o productes químics, la recollida selectiva de tots els residus generats, la protecció de la vegetació, etc.).
- Com a solvència ambiental es podrà sol·licitar que la licitadora demostrï la capacitat d'aplicar mesures de gestió ambiental en línia amb les condicions establertes durant l'execució de les obres.

Com acreditació es podrà requerir la presentació de certificats expedits per organismes independents de què la licitadora disposa d'un sistema de gestió ambiental per a l'execució d'obres segons el reglament EMAS o sistema equivalent; acceptant altres proves de mesures equivalents d'acord amb la norma establerta.

Si es contracta un servei de missatgeria «ecològica» en una zona urbana d'atmosfera protegida, tal com preveu el Pla d'actuació per a la millora de la qualitat de l'aire de Catalunya, per contribuir a aquesta protecció de la qualitat de l'aire:

- Als plecs es podrà exigir que el servei es realitzi amb vehicles exclusivament elèctrics i en bicicletes (segons el tipus i distància de l'enviament).
- Com a solvència ambiental es podrà sol·licitar que la licitadora disposi dels materials per executar el contracte amb les característiques definides, en aquest cas els vehicles elèctrics i les bicicletes.

³ Accessibles aquí:

http://territori.gencat.cat/ca/01_departament/07_perfil_de_contractant/compra_contractacio_publica_verda/guies_per_a_lambientalitzacio/

Com acreditació es presentarà la relació de vehicles elèctrics i bicicletes de les que es disposa per a executar el contracte, ja siguin pròpies o d'altres empreses amb les que es realitzi el contracte (a través de mitjans externs que puguin integrar la solvència, o d'una UTE o de la subcontractació si ho permet el plec).

3.2. Contractes de gestió de serveis públics amb implementació o manteniment d'un sistema de gestió ambiental o d'una ecoetiqueta

Cada cop més, l'Administració pública implementa sistemes de gestió ambiental en les seves dependències, equipaments i serveis de titularitat pública per reduir progressivament els impactes derivats de la seva activitat i contribuir així a la consecució de les polítiques de desenvolupament i sostenibilitat ambiental.

Tot i que la gestió d'aquests serveis s'externalitzi a través d'una concessió o contracte de serveis, l'Administració, en tant que titular, pot exigir que el servei o l'equipament disposi, en un termini concret, d'un sistema de gestió ambiental implantat i certificat.

En aquests casos, com la implementació del sistema de gestió ambiental forma part de les tasques a desenvolupar per la contractista, és lògic demanar a la solvència la capacitat d'aquesta d'implementar i gestionar un tal sistema.

Encara més clara és la situació quan es tracta de la gestió d'un servei o equipament que ja disposa d'un sistema de gestió ambiental i el que es contracta és la gestió del mateix mantenint el sistema de gestió ambiental existent.

En aquests casos, l'acreditació de la solvència pot ser tant l'experiència implantant i/o gestionant sistemes de gestió ambiental en altres contractes; disposar d'un tal sistema en la pròpia empresa sempre que el responsable de la seva implementació i/o gestió formi part de l'equip executor; o que a l'equip hi hagi una persona amb experiència i/o formació en la matèria.

Si es contracta la gestió d'un poliesportiu en el que, a més, es vol implementar un sistema de gestió ambiental conforme al reglament EMAS:

- Als plecs es podrà exigir que l'adjudicatària haurà d'implementar en el termini d'1 any, un sistema de gestió ambiental conforme al reglament EMAS i publicar anualment la declaració ambiental corresponent a la pàgina web de l'equipament.
- Com a solvència ambiental es podrà sol·licitar que la licitadora demostrï la capacitat d'implementar i gestionar sistemes de gestió ambientals segons la norma EMAS o equivalent.

Com acreditació es presentarà la relació de contractes similars en què l'equip executor hagi implementat i gestionat un sistema de gestió ambiental segons la norma EMAS o equivalent. Alternativament, també es pot acceptar el certificat del sistema de gestió ambiental de la pròpia empresa sempre i quan el gestor del sistema propi formi part de l'equip encarregat de l'execució del contracte; o inclús el currículum del membre de l'equip encarregat de la implementació del sistema on es demostrï la formació i/o experiència en la matèria.

Si en lloc de demanar la implementació o manteniment d'un sistema de gestió ambiental, el que es vol és que l'equipament o servei públic compleixi amb els requisits ambientals d'alguna ecoetiqueta per a serveis -cada cop més habituals- també es podrà sol·licitar la solvència ambiental al respecte. Això es podrà fer ja sigui presentant la relació de contractes similars en el que l'equip hagi implementat l'ecoetiqueta en concret o una altra de característiques similars; o bé l'experiència en la implementació i gestió de sistemes de gestió ambiental, ja que aquests acostumen a ser més complexos de gestionar que les ecoetiquetes de serveis i aquestes acostumen a incloure aspectes de gestió ambiental entre els seus requeriments.

Si es contracta la gestió d'un museu en el que, a més, es vol implementar el Distintiu de garantia de qualitat ambiental (DGQA) de la Generalitat:

- Als plecs es podrà exigir que l'adjudicatària haurà d'implementar i certificar el museu conforme als criteris del DGQA per a equipaments culturals: biblioteques, museus i col·leccions en el termini d'1 any.
- Com a solvència ambiental es podrà sol·licitar que la licitadora demostri la capacitat d'implementar i gestionar l'ecoetiqueta.

Com acreditació es presentarà la relació de contractes similars en què l'equip executor hagi implementat el DGQA per a equipaments o ecoetiquetes similars. Alternativament, també es pot acceptar l'experiència en implementació de sistemes de gestió ambiental en altres contractes o a la pròpia empresa, sempre que els responsables del sistema de gestió ambiental de l'empresa formin part de l'equip encarregat de l'execució del contracte.

3.3. Contractes que interactuen amb sistemes de gestió ambiental existents

Un altre cas és quan el contracte s'executa en dependències públiques on hi ha implementat un sistema de gestió ambiental i el contracte pot interactuar, tenir un efecte o ha d'estar supeditat als procediments de gestió ambiental existents -per exemple els contractes de manteniment d'edificis o de gestió d'espais com un restaurant o botiga en un museu públic que disposen d'un sistema de gestió ambiental.

En aquests casos, l'òrgan de contractació i les persones responsables del sistema de gestió ambiental hauran de valorar el grau d'interacció de l'activitat a contractar amb el sistema de gestió ambiental. Si aquesta és rellevant, pot ser adient exigir que les licitadores demostrin la seva capacitat d'integrar l'activitat objecte del contracte als procediments del sistema de gestió existents.

Si es contracta el servei de manteniment d'edificis públics i aquests tenen sistemes de gestió ambientals implementats:

- Als plecs es podrà exigir que l'empresa faci una correcta recollida selectiva dels residus generats durant el contracte segons el sistema establert als edificis i utilitzar productes amb certes característiques ambientals definides al plec o a acordar amb l'òrgan de contractació.
- Com a solvència ambiental es podrà sol·licitar que la licitadora assigni un responsable del contracte amb formació en matèria ambiental en relació amb els servei de manteniment que vetlli per l'execució correcta de les clàusules ambientals del contracte.

Com acreditació s'indicarà qui serà aquest responsable dins de l'equip executor del contracte i s'adjuntarà el seu *curriculum vitae* que acrediti la seva formació en la matèria i/o l'experiència en aplicar procediments de gestió ambiental.

3.4. Contractes on el propi objecte té caràcter ambiental

En aquelles licitacions en què el propi objecte del contracte tingui un caràcter ambiental que requereixi experiència o coneixement en matèria ambiental per a la seva correcta execució, la variable ambiental ha de ser considerada com un element més en la solvència tècnica i professional i es podrà introduir en les opcions habituals d'acreditació de la solvència en aquest respecte.

L'acreditació es farà en base a contractes de naturalesa similars realitzats anteriorment o a la formació en la matèria del personal destinat al contracte.

Si es contracta el subministrament i instal·lació de tecnologia ambiental (com un sistema de geotèrmia, biomassa o fotovoltaica):

- Als plecs s'hauran de definir les especificacions tècniques de la tecnologia que es vol adquirir.
- Com a solvència ambiental es podrà sol·licitar l'experiència prèvia de l'equip encarregat de la instal·lació en subministraments de característiques similars i/o la formació en instal·lació d'aquest tipus de tecnologia de la persona responsable de l'equip.

Com acreditació es requerirà la relació de treballs similars realitzats anteriorment per l'equip responsable del projecte. Alternativament, també es pot acceptar el currículum del membre de l'equip encarregat de la instal·lació on es demostrï la titulació o formació en la matèria.

Si es contracta el disseny d'un edifici de consum d'energia nul o gairebé nul segons la Directiva 2010/31/UE d'eficiència energètica dels edificis:

- Als plecs s'hauran de definir les especificacions tècniques a complir en el disseny de l'edifici per poder ser considerat de consum d'energia nul o gairebé nul.
- Com a solvència ambiental es podrà sol·licitar l'experiència prèvia de l'equip executor del projecte en el disseny d'edificis amb característiques similars o la formació en la matèria de l'equip responsable de l'execució del contracte, si n'hi ha.

Com acreditació es requerirà la relació de treballs similars realitzats anteriorment per l'equip responsable del projecte; o l'acreditació de la formació o titulació de l'equip encarregat del contracte en la matèria.

3.5. Contractes que poden tenir impactes ambiental en la seva execució

A banda dels supòsits mencionats anteriorment, la majoria de contractes poden tenir, en major o menor grau, impactes ambientals en la seva execució.

Si, en tant que Administració, volem que aquests contractes s'executin aplicant mesures de bona gestió ambiental per reduir els possibles impactes, haurem d'avaluar la rellevància, la idoneïtat i la proporcionalitat d'exigir solvència ambiental.

En grans contractes que requereixen molta infraestructura, maquinària, personal, ús de productes, etc. i que, per tant, tenen rellevància econòmica i risc en molts aspectes ambientals, sembla lògic sol·licitar que la licitadora demostrï la seva capacitat d'implementar mesures de gestió ambiental en la seva execució.

En la resta, s'haurà de fer un anàlisi cas per cas per veure la proporcionalitat d'aquesta exigència en la licitació.

Si es contracta el servei de neteja d'edificis públics i es vol garantir que el servei s'executi garantint la normativa ambiental, de prevenció de riscos laborals i amb pràctiques que minimitzin els impactes durant l'execució del contracte:

- Als plecs s'hauran de definir les pràctiques ambientals a aplicar durant el contracte de correcte ús i manipulació dels productes químics, de recollida selectiva dels residus generats durant el servei, especialment els residus especials, de bones pràctiques per reduir el consum d'aigua i energia durant el contracte, etc.
- Com a solvència ambiental es podrà sol·licitar que la licitadora demostrï la capacitat d'aplicar mesures de gestió ambiental en línia amb les condicions establertes durant l'execució de les obres.

Com acreditació es podrà requerir la presentació de certificats expedits per organismes independents de què la licitadora disposa d'un sistema de gestió ambiental per a serveis de neteja segons el reglament EMAS o normes similars; acceptant altres proves de mesures equivalents d'acord amb la norma establerta.

Una relació dels aspectes ambientals directes associats a les activitats, productes i serveis de les organitzacions, extreta de l'annex I del reglament europeu EMAS⁴ i que ens pot servir de guia per analitzar les possibles àrees d'impacte de qualsevol contracte és la següent:

Aspectes ambientals

- **els requisits legals i les limitacions de les autoritzacions**
- **les emissions atmosfèriques**
- **els vessaments a l'aigua**
- **la generació, el reciclatge, la reutilització, el transport i l'eliminació de residus sòlids i d'altra naturalesa, en particular, els residus perillosos**
- **l'ús i la contaminació del sòl**
- **l'ús de recursos naturals i de matèries primeres (inclosa l'energia)**
- **l'ús d'additius i d'auxiliars, així com de productes semielaborats**
- **els problemes locals (soroll, vibracions, olors, pols, aparença visual, etc.)**
- **les qüestions relacionades amb el transport (de béns i serveis)**
- **el risc d'accidents i d'impactes ambientals derivats, o que puguin derivar-se dels incidents, accidents i possibles situacions d'emergència**
- **els efectes sobre la diversitat biològica**

Si es desconeix o es tenen dubtes sobre els aspectes ambientals rellevants, es poden consultar les Declaracions ambientals EMAS de les organitzacions del sector objecte de contracte. Aquestes recullen els impactes i les dades ambientals rellevants de les organitzacions i poden permetre'ns discernir si és oportú o no establir aquesta solvència ambiental⁵.

3.6. Consideracions respecte l'acreditació de les mesures de gestió ambiental

No només a la contractació harmonitzada

En els casos de solvència ambiental relacionats amb l'experiència, els mitjans o els recursos tècnics, les formes d'acreditació són assimilables a altres no ambientals pels quals els òrgans contractants ja disposen d'experiència i, per tant, es tractaran de forma anàloga.

Per l'acreditació de les mesures de gestió ambiental, la LCSP estableix específicament que:

Article 94. Acreditació del compliment de les normes de gestió mediambiental.

⁴ Veure annex per més informació sobre l'EMAS.

⁵ Veure annex per més informació al respecte.

1. Els contractes subjectes a una regulació harmonitzada, quan els òrgans de contractació exigeixin com a mitjà per acreditar la solvència tècnica o professional la presentació de certificats expedits per organismes independents que acreditin que el licitador compleix determinades normes de gestió mediambiental, han de fer referència al sistema comunitari de gestió i auditoria mediambientals (EMAS) de la Unió Europea, o a altres sistemes de gestió mediambiental reconeguts de conformitat amb l'article 45 del Reglament (CE) núm. 1221/2009, de 25 de novembre de 2009, o a altres normes de gestió mediambiental basades en les normes europees o internacionals pertinents d'organismes acreditats.

2. Els òrgans de contractació han de reconèixer els certificats equivalents expedits per organismes establerts en qualsevol Estat membre de la Unió Europea i també han d'acceptar altres proves de mesures equivalents de gestió mediambiental que presenti el licitador, i, en particular, una descripció de les mesures de gestió mediambiental executades, sempre que el licitador demostrï que aquestes mesures són equivalents a les exigides d'acord amb el sistema o la norma de gestió mediambiental aplicable.

És a dir que es pot exigir la presentació de certificats expedits per organismes independents - establerts en qualsevol Estat membre de la Unió Europea- que acreditin que la licitadora compleix amb determinades normes de gestió ambiental segons el reglament europeu EMAS o altres normes, acceptant en qualsevol cas proves de mesures equivalents de gestió ambiental que presenti l'empresa licitadora (política ambiental, aspectes ambientals significatius i procediments de treball i control) que demostrin que aquest és equivalent a la norma o sistema exigít.

Això ho estableix específicament per a contractes subjectes a regulació harmonitzada (Art. 94) però també **es pot sol·licitar en els contractes no subjectes a regulació harmonitzada**, tal com recull la Resolució nº 782/2014 del Tribunal Administratiu Central de Recursos Contractuals del Ministeri d'Hisenda⁶:

[...] y ello porque si lo que se persigue con la exigencia de la posesión de un certificado de cumplimiento de normas de garantía de calidad es, como sucede con cualquier otro requisito relativo a la solvencia técnica, que el licitador reúna las condiciones necesarias de aptitud para la ejecución del contrato, no hay ninguna razón para circunscribir esa posibilidad a los contratos sujetos a regulación armonizada. Recuérdese, en este sentido, que salvo en el caso de los servicios comprendidos en los números 17-27 del Anexo II del TRLCSP, no existen diferencias ontológicas entre ambas categorías sino que, por contra, la inclusión en una u otra depende simplemente del importe al que alcance el valor estimado.

L'important serà assegurar que el sistema de gestió ambiental **certificat està en vigor** (en funció de la data d'emissió i el període de validesa) i que **l'abast o àmbit inclou l'activitat objecte del contracte**.

Tot i que en un inici el nombre d'empreses que presenten sistemes certificats pugui ser baix i s'hagi de treballar amb documentació acreditativa equivalent menys senzilla de processar, és de suposar que la situació s'anirà simplificant progressivament, ja que cada cop hi haurà més empreses licitadores certificades amb els principals sistemes de gestió ambiental (EMAS o ISO 14001).

⁶ Recurs núm. 754/2014, Resolució núm. 782/2014: [http://www.hacienda.gob.es/TACRC/Resoluciones/Año_2014/Recurso_0754-2014_\(Res_782\)_24-10-14.pdf](http://www.hacienda.gob.es/TACRC/Resoluciones/Año_2014/Recurso_0754-2014_(Res_782)_24-10-14.pdf)

L'acreditació en el cas de les unions temporal d'empreses

Un situació també específica és quan a la licitació les empreses compareixen com a unió temporal d'empreses (UTE), casos en què es planteja la qüestió de si cada empresa que la constitueix ha de demostrar de forma individual aquesta solvència relacionada amb les mesures de gestió ambiental o no.

El Tribunal Administratiu Central de Recursos Contractuals del Ministeri d'Hisenda ha clarificat aquest punt a la Resolució 261/2015⁷, conclouent que sempre que es requereixin els certificats de gestió ambiental, aquests s'hauran de presentar per totes les empreses licitadores participants en una UTE, excepte per aquelles que no assumeixen la part de la prestació del contracte a la que fan referència els requeriments de gestió ambiental.

El criteri d'acumulació de capacitats no s'aplica en aquest cas (a diferència de la capacitat econòmica o de l'equip tècnic per exemple) ja que els certificats acreditatius del compliment de normes de gestió ambiental només garanteixen el compliment de l'empresa i l'activitat d'aquesta per a la qual s'ha expedit i no la d'altres empreses de la UTE. Per tant, el certificat d'una empresa no garanteix l'aplicació de les mesures de gestió ambiental exigides a la licitació per part de les altres empreses de la UTE. Cadascuna ho ha de demostrar, excepte aquelles empreses de la UTE que no assumeixen la part de la prestació del contracte a la que fan referència els requeriments de gestió ambiental.

4. Els requisits de solvència ambiental en un cop d'ull

A la taula següent es recullen de forma resumida els diferents elements presentats en aquesta guia: casos on introduir condicions de solvència ambiental, criteris exigibles i tipus d'acreditació a presentar en cada cas.

L'elecció d'un o altre criteri i formes d'acreditació dependrà de l'òrgan de contractació i de la licitació concreta, podent-se combinar de diverses formes les diferents opcions proposades, com s'ha mostrat en alguns dels exemples i com es recullen en algunes de les guies de compra verda per grups de productes o serveis particulars⁸.

⁷ Recurs núm. 160/2015 C.A. Valenciana 33/2015, Resolució núm. 261/2015:
[http://www.hacienda.gob.es/TACRC/Resoluciones/A%C3%B1o%202015/Recurso%200160-2015%20VAL%2033-2015%20\(Res%20261\)%2023-03-2015.pdf](http://www.hacienda.gob.es/TACRC/Resoluciones/A%C3%B1o%202015/Recurso%200160-2015%20VAL%2033-2015%20(Res%20261)%2023-03-2015.pdf)

⁸ Accessibles aquí:
http://territori.gencat.cat/ca/01_departament/07_perfil_de_contractant/compra_contractacio_publica_verda/guies_per_a_lambientalitzacio/

Requeriments de solvència ambiental en diferents casos i tipus d'acreditació

Directrius	Criteri de solvència	Tipus d'acreditació	Observacions
Quan la prestació objecte del contracte es realitza en una zona en general «sensible» ambientalment.	Disposar d'un sistema de gestió ambiental relacionat amb l'objecte del contracte.	Certificats d'organismes independents conforme el reglament EMAS o altres normes equivalents. Alternativament, documentació equivalent com la política ambiental i els procediments referents a les mesures de gestió ambiental a executar al contracte.	
Quan el contracte pot tenir un efecte advers sobre un aspecte ambiental especialment rellevant a la zona.	Disposar de mitjans materials amb unes característiques ambientals concretes.	Relació dels mitjans materials necessaris i les fitxes tècniques o documents acreditatius del compliment de les característiques ambientals requerides.	En molts tipus de contractes per acreditar la solvència ja es demana una relació dels equips disponibles. Els requeriments ambientals s'acrediten amb documentació addicional.
Quan el contracte correspon a la gestió d'un equipament o servei públic on l'administració hagi implantat un sistema de gestió ambiental i/o on la seva implantació sigui part de l'objecte del contracte.	Capacitat d'implementar i/o de gestionar un sistema de gestió ambiental.	Relació de contractes similars on l'equip hagi implantat o gestionat un sistema de gestió ambiental. Alternativament, certificat del sistema de gestió ambiental de la pròpia licitadora i nom del gestor/a del mateix que haurà de formar part de l'equip encarregat de l'execució del contracte. I/o inclús el currículum del membre de l'equip encarregat de la implementació del sistema on es demostrï la seva formació i/o experiència en la matèria.	Es podran acceptar els certificats dels sistemes de gestió ambiental així com documentació equivalent, esmentat al primer cas. Pot ser que la licitadora no disposi d'experiència, però que incorpori a la seva oferta un equip extern que sí en disposi.
Quan el contracte correspon a la gestió d'un equipament o servei públic on l'administració hagi implantat una etiqueta ecològica per al servei i/o on la seva implantació sigui part de l'objecte del contracte.	Capacitat d'implementar i/o de gestionar la ecoetiqueta per al servei.	Relació de contractes similars on l'equip hagi implantat o gestionat un servei amb ecoetiqueta. També es pot acceptar que l'empresa tingui experiència en implementar sistemes de gestió ambiental i/o que disposi ella mateixa d'un sempre i quan el gestor del mateix formi part de l'equip encarregat de l'execució del contracte.	Les mateixes que al cas anterior.

<p>Quan el contracte s'ha de desenvolupar en un centre que disposa d'un sistema de gestió ambiental i la interacció amb el mateix durant la seva execució és suficientment rellevant</p>	<p>Capacitat d'integrar l'activitat de l'empresa en un sistema de gestió ambiental.</p>	<p>Certificat del sistema de gestió ambiental de la licitadora o procediments de gestió ambiental relacionats amb els punts d'interacció. Alternativament, currículum del responsable de l'equip executor que acrediti la seva formació en la matèria i/o experiència en aplicar procediments de gestió ambiental.</p>	<p>No es demana en tots els contractes sinó només quan l'activitat interacciona amb el sistema de gestió ambiental.</p>
<p>Quan el propi contracte té caràcter ambiental</p>	<p>Experiència i/o formació de l'equip responsable de l'execució del contracte (sempre que no es valori).</p>	<p>Relació de treballs realitzats anteriorment amb el contingut ambiental objecte del contracte. Alternativament, titulació acadèmica, professional i/o currículum del responsable del contracte o de l'equip encarregat de la seva execució on es recull la formació ambiental requerida.</p>	<p>És una situació normal d'acreditació de solvència tècnica, només que es vol que dins d'aquesta es mostri la solvència en temes ambientals. És assimilable al que ja es fa en relació a altres temes.</p>
<p>En altres casos, diferents dels anteriors, on les mesures de gestió ambiental en l'execució del contracte tinguin molta rellevància i sigui important assegurar la solvència en la seva aplicació</p>	<p>Disposar d'un sistema de gestió ambiental relacionat amb l'objecte del contracte.</p>	<p>Certificats d'organismes independents conforme el reglament EMAS o altres normes equivalents. Alternativament, documentació equivalent com la política ambiental i els procediments referents a les mesures de gestió ambiental a executar al contracte.</p>	

Aquesta Guia ha estat aprovada per la Comissió de Seguiment de l'ambientalització de la contractació pública en la sessió duta a terme en data 28 de febrer de 2020.

- bé mitjançant el certificat del sistema de gestió respecte a la norma determinada - expedits per verificadors establerts en qualsevol Estat membre de la Unió Europea-;
- bé amb la presentació dels documents del sistema (política ambiental, aspectes ambientals significatius i procediments de treball i control) que demostrin que aquest és equivalent a la norma o sistema exigít.

Principals normes reguladores de sistemes de gestió ambiental

Els principals sistemes de gestió ambiental són els següents:

 <p>EMAS¹¹</p>	<p>EMAS respon a l'acrònim anglès de <i>Eco-Management and Audit Scheme</i> i correspon al sistema de gestió i auditoria ambientals creat a la Unió Europea, regulat públicament per un reglament europeu que s'ha anat actualitzant successivament, actualment el Reglament (CE) 1221/2009, de 25 de novembre de 2010, conegut com EMAS III.</p> <p>Com a esquema de certificació és el més complet perquè l'EMAS:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Incorpora en ell mateix l'altra sistema de gestió ambiental més estès, la ISO 14001. - El complementa amb elements de participació i transparència, en especial la Declaració ambiental que conté les dades ambientals de l'organització. - I requereix el registre i publicació de la declaració al registre públic EMAS¹², gestionat per l'organisme competent corresponent nomenat per la CE -a Catalunya, la Direcció General de Qualitat Ambiental i Canvi Climàtic de la Generalitat de Catalunya- <p>És per tant un sistema supervisat per la funció pública.</p>
 <p>ISO 14001¹³</p>	<p>Correspon a la norma de l'Organització Internacional d'Estandardització (ISO) adoptada a l'estat espanyol com a norma UNE-EN ISO 14001.</p> <p>En estar dins de l'esquema conegut de les normes ISO és la certificació més estesa, en molts casos perquè s'implanta de forma complementària a les normes ISO 9000 de qualitat.</p> <p>Tendeix a anar incorporant elements d'EMAS, però no tots, especialment en relació a la transparència i comunicació dels resultats ambientals (Declaració ambiental i registre públic de les mateixes).</p>

Però a diferents regions europees hi ha altres sistemes basats en normes específiques més o menys basades en les anteriors però sovint simplificades i orientades a petites i mitjanes empreses, com per exemple l'Ekoscan al País Basc, l'Ecoprofit austríac relativament estès al centre d'Europa o el BS 8555 de l'Institut Britànic d'Estandardització.

¹¹ Més informació a: www.gencat.cat/mediamb/emas/

¹² El registre català es pot consultar a la web a la secció «Organitzacions registrades i declaracions ambientals» de la web www.gencat.cat/mediamb/emas/. A nivell europeu, les declaracions es poden consultar a través de la web: <http://ec.europa.eu/environment/emas/register/>

¹³ Més informació a: http://mediambient.gencat.cat/es/05_ambits_dactuacio/empresa_i_produccio_sostenible/sistemes_de_gestio/sistemes_de_gestio_ambiental_iso_14001_i_emas/iso_14001/